

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/26-06/0001

URBROJ: 532-05-01-02-02/3-26-01

Zagreb, 7. siječnja 2026.

Ministarstvo kulture i medija (OIB 37836302645) na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 145/24) i članka 6. stavka 2. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 128/2025), donosi

ODLUKU

1.

Proglašava se da **Mikeški govor** ima status kulturnoga dobra.

2.

Utvrđuje se sljedeći sustav mjera zaštite kulturnoga dobra iz točke 1. ove Odluke:

- identificiranje, evidentiranje, dokumentiranje, znanstveno-stručno istraživanje, praćenje stanja
- omogućavanje dostupnosti javnosti sukladno načinima na koje nositelji upravljaju pristupom vlastitoj kulturnoj baštini ili njezinu dijelu
- poticanje prenošenja i njegovanja u izvornoj i drugim sredinama, poticanje revitalizacije kulturnog dobra ili njegovih segmenata
- uključivanje tema vezanih uz nematerijalna kulturna dobra u programe formalnoga i neformalnoga obrazovanja
- osiguravanje međusektorskog i interdisciplinarnog pristupa zaštiti i očuvanju uz prilagodbe suvremenim potrebama zajednica i nositelja
- povećanje vidljivosti, promicanje uloge i značenja kulturnoga dobra u društvu
- uključivanje zaštite i očuvanja kulturnog dobra u razvojne programe, planove i strategije
- u provedbe mjera zaštite potrebno je uključiti nositelje i po potrebi zajednicu, osigurati njihov pristanak u svim fazama provedbe mjera

3.

Nositelji su sve pravne i fizičke osobe evidentirane na Popisu nositelja koji je sastavni dio ove Odluke. Nositelj kulturnoga dobra dužan je provoditi mjere zaštite radi njegova očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra. Područni konzervatorski ured/služba dužan je o svim promjenama Popisa nositelja obavijestiti stručnu službu nadležne Uprave Ministarstva kulture i medija.

4.

Predmetno kulturno dobro s mjerama zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisat će se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara pod brojem **Z-7963**.

O b r a z l o ž e n j e

Mikeški govor je gradski govor grada Virovitice. Pripada slavonskom dijalektu štokavskoga narječja, skupini ikavsko-jekavskih, šćakavskih govora. Mikeši su starosjedilačka skupina stanovnika Virovitice. Tu skupinu u velikoj mjeri definira lokalni govor koji su u 20. stoljeću razvijali građani, obrtnici, poljoprivrednici, a prihvaćali stranci i doseljenici u grad kao važnu sastavnicu mikeškoga identiteta.

Fonološke su karakteristike mikeškoga govora: ikavsko-jekavski refleks jata (*i* u dugom slogu, *je* u kratkom slogu), npr. *díte, djèteta*, iako u novije vrijeme prodiru sve više ijekavizmi (*dijete, djeteta*); otpadanje kratkoga zanaglasnoga *i*, npr. *zapeńált, źárt* 'žariti', *prǎvt*; jedan par palatalnih afrikata: *rič, čòvik, òča*; otpadanje ili zamjena glasa *h*, npr. *krǔv, ěklat, kǔjnja/kǔjna, pǔvat*; glas *ń* umjesto *n* u neodređenih zamjenica i priloga: *ńěko, ńěšt, ńěkaki*; glas *l* umjesto *l* u *tułko*; zamjena dočelnoga *l* glasom *o* u glagolskom pridjevu radnom (*sitjo, vòzjo, prǎtjo*), čuvanje dočelnoga *l* u imenica i pridjeva: *čǎval, věsel, bǐl*; šćakavizam, npr. *prǐšč, provǐšće*. Morfološke su karakteristike mikeškoga govora: redovita upotreba genitiva umjesto akuzativa: *daj mi noža*; uporaba izravnoga objekta u genitivu: *stat u repa, zatvorjo auta, po brašna i cukora, prodavat starog biciklina, dat odgovora, kuća ima lifta*; povratnost nepovratnih glagola, npr. *divaniti (pa smo se oma počli divant)*. Akcentuacija mikeškoga govora je novoštokavska, s time da se u posljednjem odnosno jedinom slogu nastalom nakon otpadanja zanaglasnoga glasa *i* dvosložnih riječi nalaze uzlazni naglasci, npr. (*iz*)*vǔc* 'izvuci' imperat., *pǔčt* 'trijebiti grašak, grah'. U tvorbi riječi ističe se uporaba navedenih *k* i *ke* u priložima, npr. *ondak, tudak onudak, danaske*. Leksički fond mikeškoga govora obilježava i 'znatan broj germanizama, npr. *ajziban, frajla, rampaš, špital*; nezanemariv broj turcizama, npr. *ambar, jagma, lakrdija, makaze* te hungarizmi, npr. *gazda, ham, salaš, šor* i romanizmi, npr. *ambrela, lemozija, marenda*.

Lokalna zajednica brojnim kulturnim, medijskim i obrazovnim aktivnostima radi na očuvanju mikeškoga govora, počevši od 1954. godine i prvih kolumna pisanih na mikeškom govoru u „Virovitičkom listu“. Velikim institucionalnim (Gradski radio Virovitica, Gradsko kazalište Virovitica, Gradski muzej Virovitica) i individualnim angažmanom (nekada Tomo Terzić Mikeš, sada Dragutin Celić, Mijo Pavelko, Draško Zidar, Natalija Vidak, Dražen Bunjevac Bunjevac) potvrđuje se činjenica da je mikeški govor važna sastavnica mikeškoga pa onda i virovitičkoga identiteta.

Na osnovi postupka provjere i stručnog vrednovanja kojim je utvrđeno da su ispunjeni svi kriteriji propisani člankom 14. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Stručno povjerenstvo nadležno za vrednovanje svojstva nematerijalnih kulturnih dobara, na sjednici održanoj 24. rujna 2025. godine donijelo je odluku kojom proglašava da **Mikeški govor** ima status kulturnoga dobra u smislu članka 15. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se, sukladno članku 19. stavku 2. istoga Zakona, određuje upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara (točka 4. Odluke).

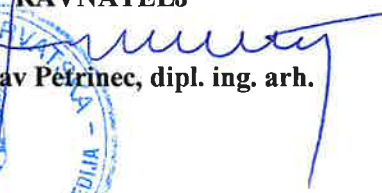
Sustav mjera zaštite (točka 2. Odluke) određen je sukladno članku 19. stavcima 2. i 4. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Iz navedenih razloga riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnome lijeku:

Protiv ove Odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od isteka osmog dana od dana javne objave Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja

izvornik ili preslika ove Odluke za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

RAVNATELJ

Tomislav Petrinec, dipl. ing. arh.

Dostaviti:

1. *Svim nositeljima – objavom Odluke na mrežnim stranicama Ministarstva kulture i medija (strankama u postupku):*
Grad Virovitica, Trg kralja Zvonimira 1, 33000 Virovitica
Gradski muzej Virovitica, Trg bana Josipa Jelačića 23, 33000 Virovitica
Ogranak Matice hrvatske u Virovitici, Trg kralja Zvonimira 2, 33000 Virovitica
2. Virovitičko-podravska županija, Trg Ljudevita Patačića 1, 33000 Virovitica
3. Institut za etnologiju i folkloristiku, Šubićeva 42, 10000 Zagreb
4. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
 - Područna konzervatorska služba Požega, M. Peića 3, 34000 Požega
 - Odjel za etnografsku i nematerijalnu kulturnu baštinu, ovdje
5. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za arhive, knjižnice i muzeje, Runjaninova 2, 10000 Zagreb
 - Odjel za Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, ovdje
 - Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

KLASA: UP/I-612-08/26-06/0001

URBROJ: 532-05-01-02-02/3-26-02

Zagreb, 7. siječnja 2026.

Popis nositelja nematerijalnoga kulturnog dobra

Mikeški govor

Nositelji dobra dužni su provoditi mjere zaštite radi njezina očuvanja, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i svim propisima koji se odnose na kulturna dobra, pridržavajući se njegove povijesno tradicijske matrice i pojavnosti. O svim promjenama nositelja nadležno tijelo je dužno obavijestiti stručnu službu nadležnu za nematerijalnu kulturnu baštinu, koje će sukladno izmjenama revidirati Popis nositelja.

Fizičke/pravne osobe koje prakticiraju ili aktivno promiču **Mikeški govor**:

1. Grad Virovitica, Trg kralja Zvonimira 1, 33000 Virovitica
2. Gradski muzej Virovitica, Trg bana Josipa Jelačića 23, 33000 Virovitica
3. Ogranak Matice hrvatske u Virovitici, Trg kralja Zvonimira 2, 33000 Virovitica

RAVNATELJ

Tomislav Petrincec
Tomislav Petrincec, dipl. ing. arh.